

Београд - - Учешће Томислава Николића на самиту у Загребу, на коме је главни гост био потпредседник САД Џозеф Бајден, док је истовремено премијер Александар Вучић био у тродневној посети Кини на скупу 16 земаља југоисточне Европе, а шеф дипломатије Ивица Дачић обављао припреме за велики скуп ОЕБС-а следеће недеље у Београду, указују да је спољна политика владе напредњака и социјалиста успешнија од унутрашње. Саговорници Данаса из опозиције сматрају да је балансирање и неутралност на којој се заснива садашња спољнополитичка позиција неодржива у контексту најновијих сукоба у свету, док припадници некадашње власти из времена Слободана Милошевића имају став да је реч о јединој могућој опцији за Србију.

На питање Данаса колико дуго ће још Србија моћи да води овакву спољну политику окренуту и Русији и Западу након обарања руског авиона у Сирији и заштравања односа са НАТО, бивши председник Србије, сада лидер опозиционог ОДС Борис Тадић, истиче да Србија мора да води изабалансирану спољну политику и у складу са својим интересима.

"Спољна политика мора да прати и економске интересе, а познато је да Запад више није најснажнији економски центар моћи. Такође, спољна политика Србије не може да буде у асиметрији у односу на политику Брисела и мора да настави сарадњу у Партнерству за мир НАТО, али и одлучи у једном тренутку да ли ће бити чланица НАТО или остати неутрална као поједине европске земље", наводи Тадић осврћући се да је још он током свог председничког мандата формулисао спољну политику базирану на четири стуба - ЕУ, Русија, САД и Кина.

Међутим, он наводи да данас постоје нове околности и нове тензије које се огледају у објавама трећег светског рата. Према речима Тадића, спољна политика Србије мора бити окренута према Бриселу, јер када буде чланица ЕУ, мораће бити део спољне политике ЕУ и модификовати своју политику према Пекингу и Москви. "То, наравно, не значи кршење наших интереса и прекида сарадње са тим земљама", указује Тадић додајући да треба да будемо све ближе Бриселу.

Лидер ЛДП Чедомир Јовановић, одговарајући на исто питање нашег листа, наводи да не живимо у свету у којем смо живели доскоро и да је ЕУ рату. Он каже да Србија мора ићи у сусрет догађајима и бити свесна околности. Окружени смо земљама ЕУ и НАТО и то није никаква претња нити проблем, али мислим да има простора за етичко преиспитивање појединих сегмената наше спољне политике. Ако нисмо са Европом, онда ми за њих и не постојимо, а за неке смо и против њих", оцењује Јовановић.

Како напомиње, европска безбедносна политика Европе се базира на инфраструктури НАТО, а Србија како се приближава ЕУ да мора да преузима свој део одговорности. "Када је реч о опхођењу према избегличкој кризи, Србија то и чини, али што се тиче спољне политике - не", наглашава Јовановић.

Са друге стране Владислав Јовановић, некадашњи шеф дипломатије Србије и СРЈ, оцењује за Данас да је спољна политика Србије "идеално постављена" као политика неутралности са испруженом руком за сарадњу са четири стране, "тако да се не допушта да сарадња с једном страном прејудицира сарадњу са другом, трећом или четвртом".

- Таква поставка се и остварује, уз "гегуцкања" и мислим да ће бити лакше спроводити ту политику у будућности него што је случај данас и знатно лакше него што је било јуче, јер се умногоме ствара мултиполарни свет, чиме ће бити омогућено малим државама да се лакше одупру притисцима великих држава које би да креирају њихову геополитичку мапу. Тај правац неутралности Србија и даље треба да крмари, иако јој, вероватно, није увек лако. Нисам креатор спољне политике, не знам шта се налази у нашим "бисагама", ни у "бисагама" наших страних партнера, али ма шта се дешавало из кулиса, актуелни правац допринео је томе да лоша слика Србије из времена ломова почне у свету да бледи - констатује он.

Јовановић истиче да је могуће да ће у блиској будућности неке државе које нису одолеле притисцима великих сила, па нису у могућности да "слободно дишу" почети и да завиде Србији на спољнополитичком курсу. "Веома је значајно што Србија има добре односе и са Кином и са Бриселом и са Вашингтоном. Не придајем велику важност протоколарним стварима, али посета премијера Вучића показала је да се односи са Пекингом развијају и по дубини и по ширини. Важно је што Кина има интереса и да се економски "усидри" у Србији, што је мотивисано и жељом те државе да развије боље односе са ЕУ, чија ће Србија, иншалах, постати чланица једног дана. За разлику од неких других сила, Кина нема других интереса осим економских да развија сарадњу са удаљеном државом попут Србије", закључује саговорник Данаса.

